

Omnia labor vincit. O quasi tot!
Una xicoteta nota d'agraïment per un treball.

JOSEP ENRIC RUBIO

(UV)

jerubio@uv.es

Ja he perdut el compte dels homenatges que hem fet al mestre des que es va jubilar, que no retirar. I no ho dic en to de queixa: si seguim homenatjant-lo és potser perquè, inconscientment, tenim por que es retire del tot. Convo-car-lo, «invocar-lo» de nou, seria una manera de mantenir-lo en l'arena. Tot i que sabem que no existeix el perill que l'abandone: no es pot concebre Albert Hauf sense veure'l preparant jornades, conferències, classes; sense corregir proves i galerades de llibres; sense el contacte amb els estudiants i amb els col·legues.

Doncs bé, ací estem una vegada més, com sempre entre amics, en un ambient distès dintre del que és l'ambient acadèmic, però alhora, per la meua banda, amb un cert respecte, perquè aquests actes, al final, tenint en compte a qui van adreçats i la seua importància, potser quedaran per als temps venidors. Gravats, literalment. I quan un parla o escriu per a eixe temps indeterminat que és «la posteritat», sempre fa respecte.

Eixa posteritat no necessitarà però de les meues paraules per conèixer l'obra d'Albert Hauf. Ací està, i ací continuarà durant temps. Les seues edicions i els materials per a l'estudi de la literatura medieval seran durant molt de temps obres de referència, amb les quals s'acostaran als nostres clàssics generacions d'estudiants. Sempre que continue havent-hi estudiants, universitats i professors de literatura catalana, és clar. Però no siguem pessimistes: ni que siga un reducte quedarà per continuar més endavant, si no en aquest país, on siga. I per descomptat, el llegat d'Albert és una sement forta que de segur suportarà la sequera que s'acosta, i donarà arbre i fruits.

Ja sé que ell mateix sempre ens ha dit i repetit que no hi ha edicions definitives, ni estudis que diguen tot el que es pot dir sobre un autor. Que tot és superable i s'ha de superar. Però si algú supera, per exemple, la seua edició de *Tirant*, serà perquè haurà hagut de beure prèviament en la font del mestre. Som nans asseguts a espatlles de gegant, i si arribem a veure més enllà que el mestre és gràcies a ell, que ens suporta (ens molts sentits). Si mirem eixa in-determinada «posteritat», si pensem en termes de llarga durada, girant la vista també cap enrere, molt enrere, ens adonem que som baules d'una immensa

cadena. Però en eixa cadena algunes baules són més grans que unes altres, i es veuen des de lluny, per molt de temps que haja passat, per molta distància que hi posem. Albert Hauf n'és una.

No voldria agitar més «botafumeiro», com diria el mestre. Sé que no li agrada. Però també sap que el que he dit ha sigut sincer, de cor. I mogut per l'agraïment pel que he après. Jo no seria el que sóc si no fos perquè em va estimular des del principi. A la seua manera, molt peculiar però efectiva: esperonant des de la distància amb el treball. Treball i treball, eixa és la fórmula. He d'agrair que m'aplicara la medicina. I dic que no seria el que sóc amb raó, sense cap retòrica. M'explique: no estaria ací si no fos perquè va saber orientar-me un treball durant quart curs de carrera. Eixe va ser l'inici de tot.

Jo ja vaig acudir aquell llunyà matí de l'any 1988 al seu despatx mogut per l'estima a la literatura medieval, però havia fracassat en els meus intents de donar a conèixer eixe amor i de trobar estímulo i orientació per part d'altres professors, en altres «àrees de coneixement»: eixa divisió de vegades tan estranya i incòmoda, que no permet a la nostra Universitat de València l'existència d'una cosa que s'assemble a una «filologia romànica» com cal, per exemple. Amb Hauf ho vaig intentar de nou: em vaig presentar al seu despatx i li vaig proposar fer un treball sobre el Blaquerna. Encara conserve les notes que vaig prendre en eixa entrevista. Em va demanar que tornara a la setmana següent i li portara un resum de l'obra. Després, un cop passat aquest primer «filtre», que demostrava un mínim interès real de l'estudiant per treballar l'obra, em va proporcionar bona cosa de bibliografia sobre Ramon Llull. «Tolle, lege». No era prou amb llegir la novel·la de Llull, és clar. Només després d'haver treballat intensament una sèrie de textos, el «treball» sobre el Blaquerna sorgia progressivament, a partir del retorn constant al text literari, ara il·luminat per tot el que s'havia llegit.

En definitiva, vaig aprendre, a través de la pràctica, com treballar amb un mètode que estimula la recerca de connexions entre diversos temes i textos. I, sobretot, vaig aprendre que la «il·luminació», lul·liana o de qualsevol altre tipus, és el resultat d'un procés previ d'esforç, d'estudi i d'aprenentatge. Sense l'assimilació prèvia de coneixements no s'encén eixa llum que et permet veure el que cal fer. Només aleshores un es posa mans a l'obra i escriu, redacta el resultat del treball. En el meu cas, unes sis pàgines escrites en un cap de setmana, però que hagueren sigut impossibles sense els mesos anteriors de preparació.

Per cert: eixe treball fou el meu primer article publicat. Perquè, després de lliurar-li'l, el professor Hauf va fer una cosa que pot semblar òbvia, però tal vegada no ho és tant: se'l va llegir, el va anotar i el va comentar. Això també forma part de la direcció de treballs! Amb les correccions pertinents, em va dir que era un text publicable. Així, amb tota normalitat, eixa normalitat amb la qual evita sempre alimentar el monstre perillós de la vanitat del deixeble; perillós, al meu parer, perquè és l'enemic número u de l'intel·lectual: qui s'adorm en els llorers ja no fa més que somiar somnis improductius. Això també és una cosa que cal aprendre.

Acabe: només volia agrair al professor Hauf no sols que m'haguera ensenyat literatura, sinó que m'ajudara també a trobar la «forma e manera», que diria Llull, de treballar la literatura. Sovint s'oblida eixa influència una mica més soterrada que pot tindre el mestre, però que és importantíssima. Fins al punt que, com he dit, sense haver trobat eixe exemple de treball sobre els textos, no haguera sabut per on avançar en la meua vocació. Hi ha mestres que saben ensenyar, però n'hi ha que, també, saben ensenyar a treballar.

